100. výročí památné oslavy a Lípy “Svobody” v roce 2019
Okrašlovací spolek Újezdský STROM, připomínka T.G.M v Újezdě a hodnot demokracie
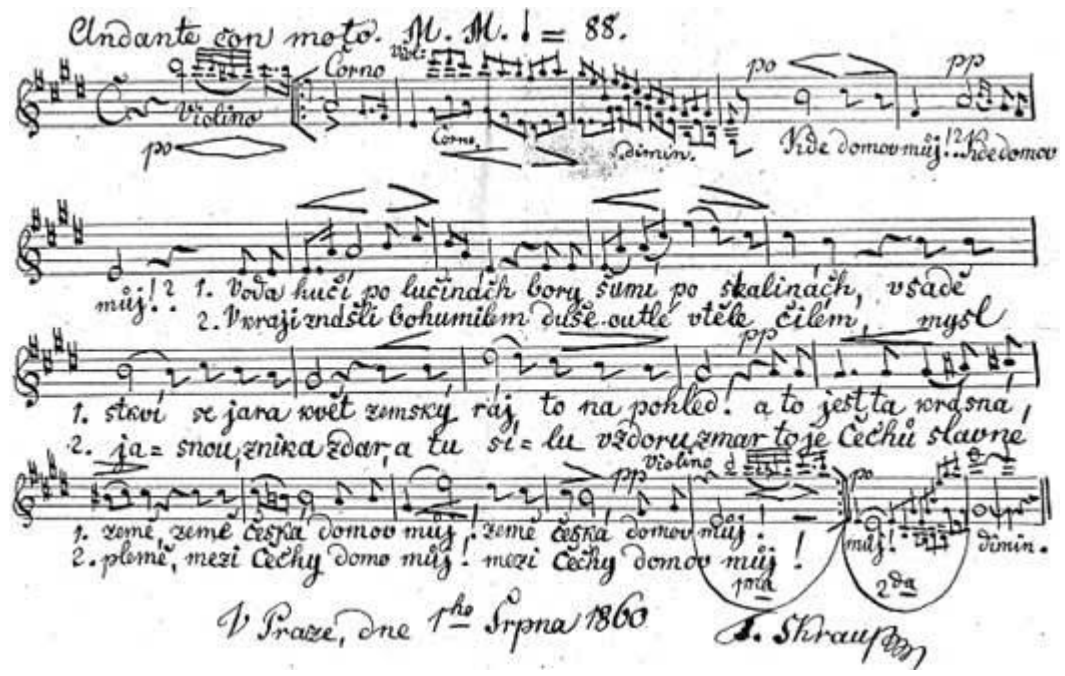
K informační tabuli, kterou vytvořilo Újezdské muzeum v předchozím roce, byl k 100. výročí T.G.M v Újezdě a zasazení lípy slavnostně připojen symbolický svazek květů s věnováním a stužkami v barvě české trikolóry.

Před lípou se přítomní účastníci shromáždili ke **společnému zpěvu a zamyšlení**

Květy a stuhy zlatavé barvy s věnováním;
první: “K 100. VÝROČÍ – ZASAZENÍ LÍPY OKRAŠLOVACÍM SPOLKEM – OSOBNÍ ÚČASTI T.G.M PŘI OSLAVĚ 1. VÝROČÍ VZNIKU ČR DNE 28.10.1919”;
druhá: “VĚNUJE OKRAŠLOVACÍ SPOLEK ÚJEZDSKÝ STROM 28.10.2019”
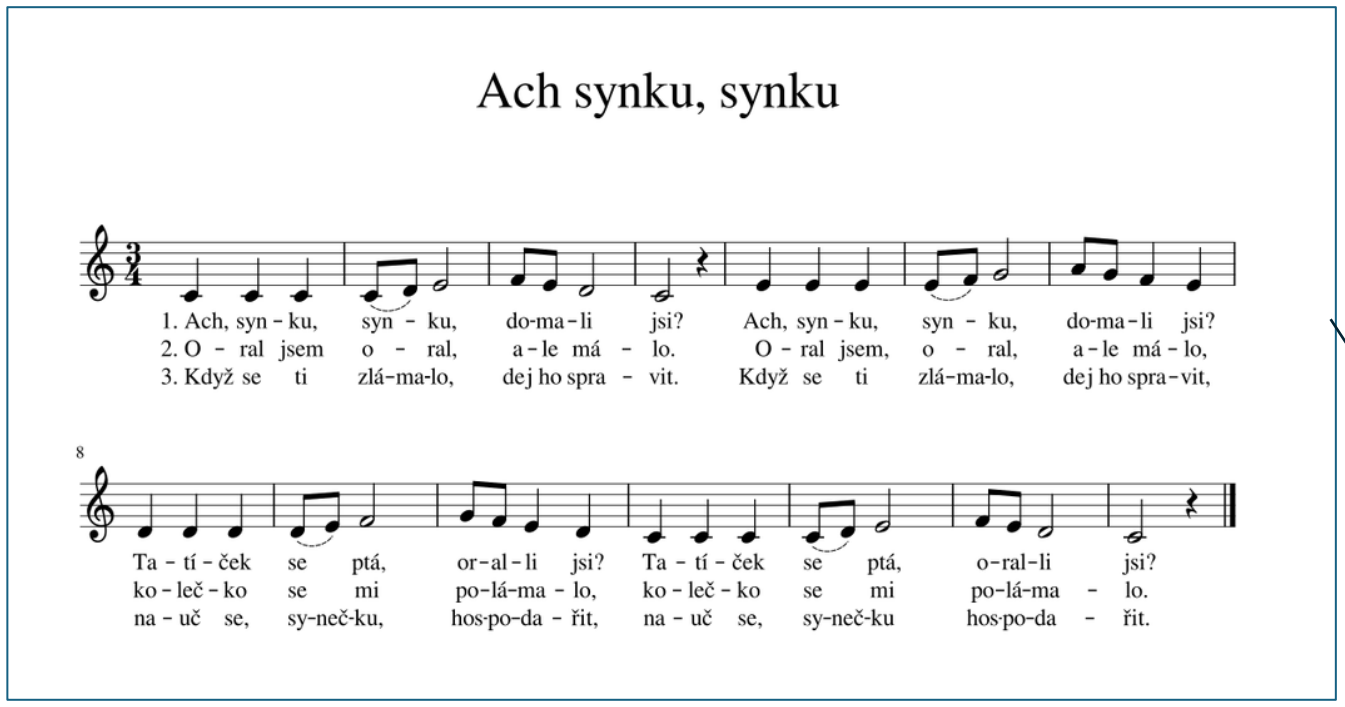

Hudební doprovod u lípy velkolisté u hasičské zbrojnice v Újezdě nad Lesy

Na housle hrál člen spolku, zakladatel slavného Talichova Kvarteta a dlouholetý člen České filharmonie Jan Kvapil

Zpěv 1. sloky ze Škroupova **„Kde domov můj?”** divadelní hry „Fidlovačka aneb Žádný hněv a žádná rvačka” (výše vlevo originální notový záznam) doplnila Masarykova oblíbená lidová píseň **“Ach synku, synku”** (níže)

Masarykova oblíbená lidovka (dle rozšířeného vydání známé knihy Hovory s T.G.M, Viz také text: Lidové noviny, středa 22. září, ročník 45 číslo 478).

Sto let Lípy svobody

O státním svátku jsme slavili. 28. 10. v 9:30 hod. Chladného, ale slunečného svátečního dopoledne uctil újezdský environmentální a okrašlovací spolek Újzdský STROM 100. výročí návštevy T. G. Masaryka v Újezdě nad Lesy a sté výročí vysazení Lípy svobody péčí tehdejšího Okrašlovacího spolku. Předseda Antonín Kožíšek tuto lípu zasadil naproti tehdejší požární zbrojnice během slavnosti dne 28. 10. 1919.

Členové dnešního okrašlovacího spolku Újezdský STROM i přespolní z Koloděj (odkud prezident s dcerou Alicí na slavnost před 100 lety přijel) přinesli k Lípě svobody květy, zazpívali národní hmynu Kde domov můj a na památku T. G. Mararyka přidali i jeho oblíbenou píseň Ach synku, synku.

Slavnostní okamžik uvedl předseda spolku Újezdský STROM Michael Hartman.

Zpěv doprovodil na housle zakládající člen českého Talichova kvarteta a dlouholetý člen České filarmonie Jan Kvapil, který je také újezdským občanem a dlouholetým členem okrašlovacího spolku Újezdský STROM.

Členka výboru spolku Zita Kazdová přečetla v závěru z projevu prezidenta Václava Havla z 28. 10. 1990: „Žijeme v době, která nám klade bezpočet zneklidňujících otázek. Otázkou základní je, zda a jak se nám daří prosazovat hodnoty, jejichž jménem jsme povstali proti totalitnímu režimu."

K pamětní desce u paty Lipy Svobody umístili účastníci květy zlatavé barvy se stuhou a věnováním: „K 100. výročí – zasazení lípy okrašlovacím spolkem – osobní účasti T.G.M. při oslavě 1. výročí vzniku ČR dne 28. 10. 1919 | Věnuje okrašlovací spolek Újezdský STROM 28. 10. 2019". Připojeny byly také tři stužky v národních barvách: červená, bílá a modrá. Sváteční výzdoba přetrvala až do listopadového výročí svatořečení Anežky České.

Oslava 100. výročí zasazení Lípy Svobody Okrašlovacím spolkem předznamenala vlastní výroční spolku Újezdský STROM – naše činnost započala před 15 let lety, počítáno od vydání toto čísla ÚZ.

Michael Hartman

24

Popis první akce vyšel na webových stránkách spolku (dole**) a v Újezdském zpravodaji (**nahoře**).**

Dohledal jsem si, že kolečko byla u pluhu taková zajímavá věc, vcelku moderní doplněk, který však nevykonává vlastní orbu, tedy vlastní rozrytí a obrácení půdy. K bezprostřední funkcu pluhu tedy není nutný. V čem je tedy problém?

Bez kolečka je možné orat, jenom ne tak dobře, ne tak rychle a ne vždy správně. Kolečko sloužilo jako řídicí zařízení k nastavení kvalitní orby. Ani ne moc mělko ani moc hluboko. Ani ne moc blízko minulého řádku, ani příliš daleko.

Oral-li tehdy někdo moc hluboko, strhal koně, zničil pluh a moc toho neudělal. Oral-li naopak mělko, orba nebyla k připravě půdy dostatečná.

Kolečko určovalo výšku zanoření pluhu a jezdilo současně v předchozí zorané brázdě, aby zajišťovalo i správný odstup, správnou návaznost na již dříve vykonané dílo, tedy správný směr.

Možná i v dnešní době, ač orání probíhá dost jinak, by nás píseň mohla oslovit, pokud si uvědomíme, co se tedy synkovi polámalo. Kolečko, jakési měřicí a současně orientační zařízení. Cosi co garantuje správnou cestu. Dosadíme si za kolečko třeba symbol demokracie: zákon a ústava, pevný řád, pravidla slušnost, morálka. I ty mohou být příkladem „kolečka". Stejné jako moudré dávné přísloví „dvakrát měř a jednou řež" míří tímto směrem neboť ukazuje, že „orba bez kolečka", tedy správní míry, nemusí vždy znamenat úspěch, ale někdy dokonce škodu.

Nevíme, zda šlo a kolečkem o výmluvu a syn byl prostě líný nebo zda se opravdu s orbou pral, ale protože měl kolečko polámané, ve výsledku toho nezoral mnoho. Osobně si myslím, že tahle druhá úvaha jádru písně i naší povaze více odpovídá. V přeneseném významu si můžeme klidně představit v roli syna nás, za příliš hlubokou orbou léta komunistické totality a za příliš mělkou některé aspekty doby dnešní

Synku, synku, pokud se kolečko zlámalo, „dej ho spravit". Nauč se synečku hospodařit. V tomto mám písnička může být aktuálním povzbuzením. A dobrý tatíček v písni nezatracuje, vrací jen pozornost od neúspěchu a vzdání se snahy k myšlence učení, nápravy a správného hospodaření.

Bez zajímavosti není ani to, že podle textu si kolečko synek nemusí a nemá spravit sám. Slova „dej ho spravit" vyjadřují důvěru, že se při péči o domov můžeme a máme o někoho opřít. Že jsou lidé, kteří lépe než my třeba umí tu či onu věc. A naděje spočívá právě v důvěře, že ve spolupráci mezi lidmi může být naše věc, věc hospodaření a péče o domov, naší „zemi českou", která bude „rájem na pohled", jak zpívá naše hymna, řešitelná.

Je na nás, abychom hodnotu naší země, našeho domova znali, abychom se k nim chovali s láskou a respektem, abychom si jejich hodnotu společně moudrou vzájemnou spoluprací udrželi.

Myslím, že v to věřil T.G. Masaryk, věřil tomu i újezdský Okrašlovací spolek, když před 100 lety sázel tuto Lípu svobody. A věříme tomu dnes i my, členové a dobrovolníci současného okrašlovacího spolku Újezdský STROM.

A tak Lípě Svobody k tomuto mimořádnému výročí zazpívejme zmíněné dvě krásné písně, písně o domově, o tom, jak je krásný, máme-li jej rádi, a také jak je důležité učit se společně řádně hospodařit.

Ne každý člověk v dnešní době chápe, že o získanou svobodu a stát je třeba stále usilovat a že každý máme úkol podle svých možností a schopností udržovat „kolečka" na kterých svoboda a fungování našeho demokratického domova stojí.

Ať z nás může mít laskavý tázající se Tatíček, ať už si pod ním můžeme představit kohokoli, radost."

Zpěv doprovodil na housle zakládající člen proslulého českého Talichova kvarteta a dlouholetý člen České filarmonie, Jan Kvapil, který je také újezdským občanem a dlouholetým členem okrašlovacího spolku Újezdský STROM.

Členka výboru spolku MUDr. Zita Kazdová přečetla v závěru z projevu prezidenta Václava Havla z 28.10.1990: „Žijeme v době, která nám klade bezpočet zneklidňujících otázek. Otázkou základní je, zda a jak se nám daří prosazovat hodnoty, jejichž jménem

---

Újezdský STROM, 28.10. 2019, 100. výročí zasazení Masarykovy Lípy Svobody a 100. výročí první oslavy republiky za účasti prezienta T.G.Masaryka u nás v Újezdě. Základ připominky v následujících letech.

Zdroj: stránky Újezdský STROM, Újezdský zpravodaj 12/2019 (s ohledem na uzávěrku; nejbližší termín pro zaslání příspěvků po 28.10. je 15.11. , tedy pro prosincové číslo)